3. Molecular characterization and safety assessment of biofortified provitamin A rice / N. Oliva et al. *Scientific reports*. 2020. Vol. 10, no. 1. URL: https://doi.org/10.1038/s41598-020-57669-5

4. Researchers Determine That Golden Rice Is an Effective Source of Vitamin A. *Golden Rice.* 2017. Vol. 25. URL: http://goldenrice.org/PDFs/Paine_et_al_NBT_2005.pdf

5. Harmon A. Golden Rice: Lifesaver? The New York Times. 2013. Aug. 24. URL: https://www.nytimes.com/2013/08/25/sunday-review/golden-rice-lifesaver.html?smid=url-share

6. GMO Crops, Animal Food, and Beyond. FDA. U.S. Food & Drug Administration. 2022. 08 March. URL: https://www.fda.gov/food/agricultural-biotechnology/gmo-crops-animal-food-and-beyond

7. Eight things you should know about GMOs. *European Parliament*. 2015. 13 October. URL:https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20151013STO97392/eight-things-you-should-know-about-gmos

8. Fuglie K. More than half of harvested U.S. cropland uses seed varieties with at least one genetically modified trait. *Economic Research Service U.S. Department Of Agriculture*. 2023. August 07. URL: https://www.ers.usda.gov/data-products/chart-gallery/gallery/chart-detail/?chartId=107037

9. The Rainbow Story. *The Hawaii Papaya industry Association*. URL: https://www2.hawaii.edu/~doisteph/Papaya/rainbow.html

10. First Successful Laboratory Production of Human Insulin Announced. *Genentech. A Member of the Roche Group*. 1978. September 6. URL: http://www.gene.com/media/press-releases/4160/1978-09-06/first-successful-laboratory-production-o

11. Kennedy B., Thigpen G. Many publics around world doubt safety of genetically modified foods. *Pew research center*. 2020. November 11. URL: https://www.pewresearch.org/short-reads/2020/11/11/many-publics-around-world-doubt-safety-of-genetically-modified-foods/.

Annotation: *The report discusses the impact of genetically modified organisms (GMOs) on society. The topic of GMOs is relevant today, as it is a promising technology that has already solved many problems. It is characterized by how genetically modified organisms have already influenced the development of agriculture and the advancement of medicine, and how the achievements in this field help people to live better. The report analyzes how society perceives GMOs, where they are viewed more favorably, and where they are viewed less favorably.*

Keywords: *society, genetically modified organism (GMO), agroculture, medicine.*

Науковий керівник:
Борко Т. М.,
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук, Миколаївський національний аграрний університет

УДК 101.1

ЧИ МОЖЕ АГРОСФЕРА БУТИ ПРЕДМЕТОМ ФІЛОСОФСЬКОЇ ОСЯГНЕННЯ?

Петришина Дар'я Анатоліївна
Здобувач вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Миколаївський національний аграрний університет м. Миколаїв, Україна

Анотація: Агросфера є предметом міждисциплінарних досліджень та філософської рефлексії. Це викликано тим, що агросфера – фундаментальна основа існування цивілізації.

Ключові слова: громадянське суспільство, сталій розвиток, онтологічна реальність, ноосфера.

Агросфера – це частина географічної оболонки землі, в якої розгортається діяльність людей з виробництва продуктів харчування та ряду видів промислової сировини. Це складне системне соціоприродне утворення, яке розвивається на природній основі і має метою забезпечення життєдіяльності людства. Агросфера є предметом вивчення багатьох наук, серед яких фізична та економічна географія, агрономія, ґрунтознавство, агрохімія, агроекологія, економічні науки. Це викликано багатоаспектністю існування агросфери, тим, що агросфера є не тільки частиною біосфери – вона також включена в соціальне буття як сфера, де розвивається людська діяльність та знаходить свою трудову реалізацію особистість. Такий статус агросфери робить її фундаментальною основою існування людської цивілізації. Якщо розглядати агросферу з позиції вчення В. Вернадського про ноосферу, то вона представ як онтологічна реальність, космоустрій, в якому людина повинна виступати як відповідальний творець. В ноосферному вимірі агросфера – це сфера творчої діяльності людини, яка спрямована на збереження та відтворення життя. Такий статус агросфери ставить питання про філософську рефлексію щодо неї, про включення її до предметів філософського розгляду.

Антропологічний аспект філософської рефлексії щодо агросфери полягає в дослідженні людини як суб'єкта аграрної діяльності. Сільське життя та специфіка господарювання в аграрному секторі створюють особливі умови життя людини. До них відноситься вплив обумовлених природними факторами технологій та повсякдення буття людини,особливий баланс фізичної та розумової праці, психологічне ставлення до обміркування господарській дій, прийняття рішень та отримання прибутків, пошуки гармонії зі світом природи. В процесі відтворення агросфери людина не тільки перетворює природу, але й перетворює себе. Активність людини – джерело розвитку агросфери.

Агросфера – це певний стан природи, яку людина зробила культурною. Практична діяльність людини в агросфері впливає на розвиток філософського знання. Такий вплив є опосередкованим. Він здійснюється через аграрні науки. Саме в аграрних науках формуються нові концепції антропобіогеоцінозів,ландшафтів, еволюції біосфери в цілому. Картини світи,що формуються в аграрних науках розширюють філософське розуміння буття. Достовірність філософського знання, теоретичне значення принципів філософського пізнання (системності, функціоналізму, розвитку, історизму, додатковості, детермінізму, неповноти знання) може бути практично перевірена через закономірності розвитку та функціонування агросфери.

В сучасному світі процеси модернізації агросфери безпосередньо включені до практичної реалізації завдань сталого розвитку. Серед світоглядних дисциплін, які розробляють теоретико-методологічну основу сталого розвитку слід назвати біофілософію, екофілософію, біоетику та нову дисципліну – аграрну етику. Фони формують сучасну екологічну картину світу, аналізують методи дослідження живих систем, формують моральні критерії оцінки

біотехнологій. Такий підхід дозволяє оцінювати аграрні новації те тільки з позиції аграрних наук та практиці, а залучати до формування таких оцінок громадянське суспільство. Саме громадянське суспільство визначає мету та напрямки розвитку агросфери, формує політику щодо неї.

Отже, сучасний розвиток агросфери породжує не тільки спеціальнонаукові, але й загально світоглядні питання. Останні потребують філософсько-методологічного підґрунтя для свого вирішення. Навіть сама концепція сталого розвитку, яка є ціннісною основою розвитку політики щодо функціонування агросфери, є філософською. Таким чином, агросфера як елемент буття, як результат історичної взаємодії природи та суспільства включається в предметне поле таких галузей філософського знання, як агрофілософія та філософія сільського господарства.

Список використаних джерел:

1. Miroshkina, N., & Borko, T. (2023). Philosophy of agriculture as a way of understanding agrarian practice. *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*, 27(1), 85-94. URL : https://doi.org/10.56407/bs.agrarian/1.2023.85

Abstract: Agrosphere is the subject of interdisciplinary research and philosophical reflection. This is caused by the fact that the agricultural sector is the fundamental basis for the existence of civilization.

Key words: civil society, sustainable development, ontological reality, noosphere.

Науковий керівник:
Мірошкіна Н.В.,
к. філос. н., ст. викладач
кафедри економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет

УДК 378.4

ДУАЛЬНА ФОРМА ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Піструй Антоніна Станіславівна,
здобувачка вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет
pistruiantonina23@gmil.com
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Розглянуто особливості впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти в Україні. Досліджено особливості організації дуального навчання в Миколаївському національному аграрному університеті. Окреслено переваги та складнощі реалізації дуальної форми здобуття вищої освіти на сучасному етапі.*

Ключові слова: *дуальна освіта, професійна адаптація, працевлаштування, молодь, Миколаївський НАУ, вища освіта.*

Сучасна вища освіта потребує нових підходів і методів, які забезпечують високу якість підготовки фахівців. Одним із таких підходів є дуальна форма здобуття освіти, яка дозволяє чергування процесу навчання в закладах вищої